

Cristina COSTOV

CU SUFLETUL PE DOS

MEDITAȚII • REFLECȚII • SCHIȚE

EDITURA **UNU**
Chișinău, 2021

821.135.1(478)-8

C 77

Editura UNU

str. Ion Creangă, nr. 62/4, Chișinău MD-2064, Republica Moldova

Tel.: (+373) 69 12 23 42

Email: editura.unu@gmail.com

Web: www.editura1.md

Cristina Costov

CU SUFLETUL PE DOS

Ediția a II-a, iulie 2021

Ediția I a apărut la editura „Papyrus Media” (Roman, România) în 2018

Autor: Cristina Costov

Coperta: Igor Condrea

Prezentare grafică: Grig Teodor-Anghel

Prepress: Editura UNU

Tipar: Fox Trading SRL

ISBN: 978-9975-3329-9-6

© Text: Cristina Costov, 2018–2021

Prezentare grafică: Editura UNU, 2021

Toate drepturile rezervate.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Costov, Cristina.

Cu sufletul pe dos : Meditații. Reflecții. Schițe / Cristina Costov ; coperta: Igor Condrea ; prezentare grafică: Grig Teodor-Anghel. – Ed. a 2-a. – Chișinău : Unu, 2021 (Tipogr. „Fox Trading”). – 152 p.

200 ex.

ISBN 978-9975-3329-9-6.

821.135.1(478)-8

C 77

Imprintrul **Editura UNU** este proprietatea companiei Fox Trading SRL.

MĂȘTILE DRAGOSTEI ÎN CIOBURILE UNEI OGLINZI

Cristina Costov este o scriitoare care a acumulat o experiență durabilă și o știință a spunerii, a discursului cu fiecare volum publicat. Între scrierile sale amintesc Balenele luminii, Târfa, Omul de bronz și Părinți de îngeri, cărți pasionale și pasionante, imprevizibile și incitante. Cum e și aceasta, intitulată inspirat Cu sufletul pe dos, titlu fertil, permițând mai multe decodări. (Titlul îmi amintește de cartea lui Marian Popa intitulată Modele și exemple în care autorul mărturisea că tricotează ideile asemenea unei tricoteze: „una pe față, una pe dos”.)

Cartea este o monodie, un preludiu la unison, având o singură temă majoră, absolută: dragostea. Evident, asemenea corzilor unei harfe, iubirea se va afla în mii de ipostaze, cunoscând rezolvări subtile, liliale, dar și brutale, șocante, tranșante.

Dragostea poate fi un vis în epură, visul fiind până la urmă prin epură, un „coșmar blând”, convertit într-un simbol, iar simbolul într-o parabolă a inimilor. Simplitatea este biblică, amintind de celebrul „acolo șezum și plânsem”:

„Stau pe malul Prutului și plâng, am chemat prietenii și consătenii să mi se alăture, să facem un pod, un pod împletit din slove românești și mâini puternice, pod din rugăciuni îmbibat de credință, ca apoi, să putem trece pe cealaltă parte și să uităm că există hotar...”

Hiperbola e augmentativă, cumulativă:

„Brusc, în spatele meu se aude gălăgie, o gloată de oameni se îndreaptă spre mine, se apropie de mal, sunt zeci, nu, sunt sute, sute, deja mii. Uraaa, suntem mii!”

Este un vis cu ochii deschiși, ce se deschide în final într-un pod de inimi, o punte de dragoste, iar dragostea mistuitoare, unică, nu poate fi decât dragostea de țară:

„Toți s-au apropiat și cei din stânga și cei din dreapta,

și-au zvârlit inimile în apă, care, foarte repede, au îmbibat apa și râul a secat totalmente, iar în fața noastră s-a deschis o privescătoare nemaipomenită, milioane de inimi cu străluciri ca diamantele stau culcate jos, formând o punte din dragoste, o punte din inimi românești.” (Visul unui român)

Tot din dragoste de țară, Cristina Costov își va imagina un alt testament spiritual al Nemuritorului Ștefan cel Mare și Sfânt, adresat, într-un inedit monolog, poporului său:

„Moldova este și va fi Raiul meu, nu-mi pot dori mai mult, este tot ceea ce am creat cu atâta dragoste. Cel mai frumos lucru pe care l-am avut în viața este această țară și credința mea! Doar dorința și credința vă vor întări sufletele și duhul, să vreți să luptați pentru dreptate și pentru adevăr.”

Testamentul este atât pamflet, cât și ucaz:

„Popor moldav, nu te lăcomi la aurul și vorbele goale ale străinilor! Nu crede pe nimeni, caută-ți de treburile tale, toți străinii te vor, vor să te fure, vor să te amăgească, precum spânul îți zâmbește în față, dar îți pregătește lesa, așa îți vor zâmbi plaiurile străine, te vor adulmeca, ca apoi să le fii rob.”

„Nu te lăsa bătut, ești popor viteaz, plin de zel și de energie, folosește-ți forțele pentru a face lucruri bune, judecă corect. Fii conștient. Să știi că doar împreună putem schimba ceva!” (Gândurile lui Ștefan)

Dragostea înseamnă și moarte și poate fi și un sentiment profund și dincolo de acest „pseudonim al dragostei”. Îndurerată, mama care și-a pierdut fiica devine statuie, dar rămâne neclintită în dragostea ei:

„Brusc, a început o ploaie torențială, primele picături s-au așezat calm pe umerii ei, mama a tresărit. Stropii reci se strecoară prin părul ei, prelingându-se pe fața-i albă ca varul, acum seamănă cu un strigoi pierdut, stând cu umerii lăsați în jos, plini de greutate pe care a fost nevoită să le îndure, mâinile stau atârinate în jos ca două frânghii, seamănă cu un extraterestru pierdut prin univers. Ploaia îi udă rochia și se

amestecă cu lacrimile, care se preling din ochii ei mari.”

Atât e de intensă iubirea maternă, încât sufletul fetei moarte va vibra și va deveni cuvânt, voce, instanță:

„Brusc femeia deschise ochii, de parcă mă auzi, cimitirul aparent e pustiu, dar ea nu vede câte suflete au ieșit să se răcorească și cât de vii suntem, mai vii ca ea, realitatea noastră este mai adevărată, mai reală decât a ei, deoarece suntem liberi de emoții inutile, suntem liniștiți și nu ne pare rău de viața scurtă, în care eram închiși în cutii carnale...”

„Cu timpul ploaia va șterge și acest cimitir, dar dragostea ei nu, nicicând, ea nicicând nu mă va uita! Ea nu vrea să arunce durerea, care i-a încuiat lacătele, durerea, care i-a spart inima, iar ploaia își găsește loc și aici încercând să-i dilueze sângele plin de cheaguri negre...” (Ploaia e de vină)

Toate cele 22 de cioburi de viață (a se citi „texte”) din volum sunt cioburile aceleiași oglinzi. E vorba de mici poeme în proză, asemănătoare cu cele ale lui Baudelaire sau chiar Bacovia.

Proza lui Costov se liricizează și se esențializează în această carte. Subiectele sunt interesante, reamintind de emoții pe care le credeam pierdute, cum ar fi cea pricinuită de exploziile nucleare, de cataclismele de la Hiroshima și Nagasaki. Numai că acum e vorba de o cometă:

„Văd cum se apropie cometa șuierând, îi disting neregularitățile, dar oamenii în jur n-o observă, poate nici nu știu, o mireasă se privește în oglinda mașinii, ajustându-și coafura.

Aerul devine tot mai sufocant și mă gândesc că această cometă s-a dispersat, dar oricum este enormă, încinsă și se îndreaptă spre noi...”

„Nu mișc din loc, îmi beau cafeaua și brusc simt o fierbințeală insuportabilă, o bubuitură și un vânt arzător mai târziu, totul parcă s-a oprit în loc, simt cum fiecare celulă a corpului meu începe să fiarbă și este gata să se disperseze în aer. O presiune imensă din interior, sângele meu începe să se aprindă,

dar eu continui să gândesc, ce interesant, sunt pe moarte, dar gândurile nu conțin.”

„Mi-am dat seama că unda de șoc de pe urma căderii acestei comete are același efect și corpul meu începe să explodeze, de fapt deja a explodat, dar continui să meditez și chiar am oprit imaginea în care eu țin în mână caietul și adu-mec aerul.” (Cafeaua cu scorțișoară)

O stare alotropică a iubirii este prietenia, la fel de derutantă și de inexplicabilă. O fată are nevoie de o transfuzie. Dar sângele îi este dat, nu de prietenele de bărfă, ci tocmai de cea pe care o „forfecaseră”. De aici și remușcarea, și recunoștința, și mărturisirea, și dragostea:

„Mă gândesc oare cine din prietene a donat sângele, eram curioasă, se spune că, dacă faci o transfuzie cu sângele cuiva, poți căpăta capacitățile aceluia om. Și deja îmi imaginam cine poate fi? Poate e Irina, ea e frumoasă, poate voi căpăta și eu din frumusețea ei. Sau poate Angela? Ea știe cum să se comporte cu bărbații, toți stau la picioarele ei. Dar poate e...” (Șampania din sânge)

Începând cu acest „ciob” vom găsi aproape în fiecare text și o morală sau o cugetare.

O frumoasă parabolă dublă este ÎN SPATELE ÎNTUNERICULUI, amintind de parabola „burții de pește” (tradusă magistral de Marin Sorescu în *Iona*), de străpungerea întunericului (acesta poate fi orice lucru negativ, de la diavol la indiferență, de la beznă la dezorientare) spre căutarea și câștigarea luminii.

Numai că orice efort cere un tribut, iar macul, din roșu sau sidefiu, va deveni negru:

„Stau închis într-o sferă, straniu, abia acum conștientizez acest fapt, vreau să ies din ea, mă apasă, e prea strâmtă, simt că mă sufoc și vreau să ies cât mai repede... Îmi adun toate forțele, mă împing în pereții ei, depun efort, mi-e sete, trebuie să mai aștept, mă voi odihni un pic, iar apoi, din nou voi încerca să ies din acest loc straniu.”

„Deschid ochii, dar și aici este întuneric! Mă opresc, căci totuși ceva s-a schimbat, simt valuri de aer, care mă suflă, o răcoare plăcută mă revigorează, căci am stat în năduf de atâta timp...”

„Ridic ochii și în sfârșit mi se deschide o imagine vie, reală, nemaipomenită, mii de puncte aurii undeva deasupra mea, plutind în întuneric. Îmi luminează doar mie, de parcă mă salută!”

„– Un mac negru crește chiar din asfalt, în mijlocul carosabilului, este o minune adevărată! A străbătut asfaltul, a fost atât de perseverent, a rezistat! Trebuie să-l immortalizăm! Zise vocea. Și ceva încep să clipească, orbindu-mă!”

„Peste zeci de ani fotografiile gigante ale acestor minunății au fost expuse într-un muzeu, într-o expoziție și toată lumea venea să-și bucure privirea și să-și revigoreze sufletul, căci o floare a crezut în propriile puteri și a mers înainte, chiar dacă în jur era haos...” (În spatele întunericului)

VREAU SĂ IUBESC este o patetică declarație de dragoste, o scrisoare neexpediată, cu sentimentul exprimat direct, frust; ceea ce impresionează este intensitatea și sinestezia receptării unei iubiri îndelung așteptate. Aici Cristina Costov are prospețimea versurilor Magdei Isanos sau ale Mariei Banuș (la începuturile poetice ale acesteia):

„Îmi doresc să fie anume mâna lui, a aceluia pe care l-am creat în mintea mea, pe care l-am visat ani de zile. Să mă prindă și să mă tragă spre el, de parcă aș aparține doar lui. Este un necunoscut, dar mirosul lui îmi este atât de aproape, de parcă l-am cunoscut de secole, căci de atâtea ori l-am simțit în vis și pe cearșafurile mele virgine...”

Vreau să fii tu, înțelegi?!”

„Sar din pat ca arsă și merg la bucătărie, în congelator am o cutie de fericire, o cutie cu înghețată, o scot, și o pun sub ghilotina buzelor și a limbii, fiecare bucățică dulce se topește și eu îmi imaginez buzele lui și respirația sufocantă.”

„Și parcă mi se rup tălpile de la pământ, atunci când văd că mă observă, pupilele lui se măresc și un zâmbet imens se lasă pe fața lui, iar irișii negri strălucesc de parcă au absorbit stelele, licăresc de parcă eu sunt stea și mă oglindesc în ei.”

„*M-am rupt din loc și alerg spre el, de parcă zbor, de parcă am aripi și îmi pare atât de mare distanța dintre noi și el întinde mâinile spre mine, iar eu îi sar în brațe și aș vrea să mă poată ține așa toată viața, să fiu lipită de sufletul și trupul său.*” (Vreau să iubesc)

Iubirea se bazează pe principiul vaselor comunicante, mai ales când este vorba de o relație de „gradul 0”, reversibilă, cum este cea dintre fiică și mamă:

„– *Nu erau după geam! a zis fata, era reflecția sufletului tău în geam. Eu am venit să ți-o arăt, să te convingi că îngerii au raiul lor în suflet. Pe toți pe care i-ai trecut prin sufletul tău, au rămas acolo. Sufletul mamei este un EDEN, în el locuiesc îngerii, acolo le este lăcașul și eu tot acolo găzduiesc! zâmbi ea. Dar dacă vrei să trăiești cu adevărat, deschide inima și transformă fiecare înger în lumina pe care o plăci, pe care o vrei, pe care o crezi! a zis ea apropiindu-se încet.*” (Edenul îngerilor)

Un semn sigur al liricii este ambiguitatea și ea este mereu prezentă în textul Cristinei Costov. La urma urmelor importantă e „mărturisirea”, nu și cine o face:

„*Tu m-ai cuprins și am simțit că sunt copleșită de făptura ta, sunt după scutul cărnii și sufletului tău, sunt ocrotită, sunt în siguranță. Aud cum bate inima ta, atât de repede și mi se păru la un moment dat că simt cum sângele mișcă energic prin vene tale, iar inima ta își contractă mușchii tot mai rapid și mai rapid.*” (Visez)

Un eseu asupra morții, reversul(sau aversul?) dragostei – după cum se știe -, cu o interesantă diacronie a receptării și a înțelegerii, cu afirmații brutale, cu imagini de-a dreptul șocante este MOARTEA EȘTI TU?...

Semnul întrebării funcționează și aici ca o deschidere, soluțiile fiind multiple sau neexistând în actualul stadiu de cunoaștere pe care îl primește, prin recul, omenirea. Interesantă e și prezența funcției de interdicție, una dintre cele mai importante funcții prezente în basm după cum consideră V. I. Propp în a sa inegalabilă „Morfologie a basmului”:

„Prima dată m-am ciocnit cu frica din ochii tatălui, atunci când îmi spunea cu o voce insistentă și apăsată să nu intru în camera cutare. Am simțit o nouă emoție și cel mai mult din lume, mi-am dorit să intru în camera cu interdicție.”

„Abia peste câțiva ani am început să înțeleg câte ceva. Atunci când străbunica își dădea ultima suflare pe patul ei, iar eu mâncam o înghețată pe patul de vizavi, ea se stingea hârâind, bunica alerga în jurul ei bocind, iar eu eram fericită, mâncam acea înghețată nemaipomenit de gustoasă și de parcă aveam un deja vu, s-au repetat același scene, oameni, bocete, batiste negre, lumânări și un miros specific pe care l-am reținut pentru totdeauna.”

„Schimbarea a venit încetul cu încetul, cu anii, studiind moartea, care îmi nimerește în cale, înțeleg, că ea va fi mereu alături, mereu. Depinde de noi cum o vedem o bătrână cu o coasă sau cu o privire blajină. Eu nu mai voiam ca pruncul meu să sufere, de aceea am acceptat moartea ca un remediu pentru mine, de fapt.” (Moartea ești tu?!)

Iubirea este un „proces de transfer”, nu poți iubi, dacă iubirea se izbește de un zid, dacă nu este reversibilă. De aici și pierderea identității, prin schimbarea persoanelor, prin contopire androgenă, eu și tu devenind noi sau, mai degrabă, o metarealitate, așa cum este ADAMEVA sau EUTU:

„Eu sunt legat de tine, ești atât de perfectă, ideală și nemaipomenită, un întreg univers de emoții, strălucirea ta se răspândește departe. Nu uita că tu ești o parte din mine și eu sunt o parte din tine, iar frumusețea ta mă caracterizează, noi nu putem exista separat!”

„Eu îți întind mâna mereu, căci te iubesc enorm și dragostea mea nu poate fi spulberată de nimeni și nimic! Privește-mă, tu ești atât de sublimă, voi fi lângă tine, cu tine, în tine, în preajmă și o sa-ți aduc aminte mereu ca să nu uiți să te iubești! (Monologul inconștientului)

Dragostea obligă la fetiș, devine idolatră, copleșitoare, ajungând în toate faldurile sufletului:

„Când nu ești acasă, îți aranjez hainele, le așez în dulap și le miros, e aroma ta, sinceră și irepetabilă, bag nasul în mazioul tău, pe care l-ai aruncat în coșul de rufe, miroase a tine, hormoni, muncă, frică, goană, emoții, feromonii tăi mă atrag și acum, dar unde ești tu?” (Sunt vie și sunt a ta)

Dragostea e o febră divină, destructurează și restructurează, e stihială, o tornadă interioară, aducând modificări substanțiale:

„Doar eu nu am somn, sunt un strigoi, o bufniță care se hrănește cu întuneric. Sunt un suflet chinuit, o spun din milă față de ochii mei roșii și buzele uscate. În cap se rotesc fraze, bucăți de vise, schije din imaginile văzute și meteoriți, comete toxice din gândurile expuse de cineva.” (Obsesii strivite)

O meditație amară asupra condiției vieții, mai precis a bărbatului este SUNT BĂRBAT, în care titlul textului devine un laitmotiv, schimbat dramatic doar în final, prin înlocuirea prezentului cu perfectul compus al verbului a fi.

Scrierea este un avertisment, o pledoarie pentru stabilitate, pentru profunzime, pentru înțelegerea adevăratelor valori. Triunghiul dragostei va anula „efectul de constelație” al bărbatului cu atribute donjuaniste, obligat să-și esențializeze la prima, marea unica iubire adevărată (soția) și fiica (rezultanta vectorială a iubirii).

Paginile sunt străbătute de un fior tragic, atingând pe alocuri măreția unei tragedii antice, chiar dacă, aparent, avem de a face pentru gustul nostru mai aspru, mai cinic, cu o melodramă:

„Cât am fost tânăr mi-a fost mai ușor, mă copleșeau hormonii, mă răzbăteau emoțiile, nu gândeam, doar acționam, ca un robot, ca o reptilă, iar petrolul meu erau instinctele, create de lacurile hormonale, eliminate de hipofiză. Și cine eram eu? O marionetă?! Absorbeam doar „ambrozia”, pe care o puteam căpăta din toate darurile vieții, plăcerea îmi era divinitate. Nu mă gândeam nici la Dumnezeu, nici la credință, nici la emoțiile sau viața cuiva, sorbeam lacom ca o căpușă din seva vieții, alegând tot ce era pe plac trupului meu, toată crema, toată dulceața.”

„Zeci de jertfe în plasa mea, le-am savurat frumusețea, tinerețea și aroma trupului, pe care au înflorit broboane de sudoare, iar apoi le-am închis, brusc și spontan, undeva departe, în creierul meu, într-o odaie întunecoasă, le-am arhivat, ca să am ce-mi aminti la bătrânețe. Și nu contează dacă plâng acolo sau râd, ele vor rămâne închise mereu, poate chiar pe veci, iar amintirea lor nu va muri niciodată și de chinul lor nu-mi pasă. Atunci când îmi va fi mai greu, le voi scoate, le voi de arhiva, una câte una, ca pe niște medalii, ca pe niște trofee și îmi voi aminti tinerețea, dar o voi face plin de sine, sunt egoist, căci sunt bărbat!”

Portretul iubirii (iubitei) se obține prin aglomerări de epitețe, prin straturi de nuanțe suprapuse, ca într-o creație artistică chineză în care vopseaua se poate sculpta:

„...am întâlnit-o pe ea, veselă, sigură, sinceră, formidabilă, tânără, frumoasă, miraculoasă, deșteaptă, erudită, hazlie, distinsă, nebună, a mea! O întruchipare divină, în ea se conțineau toate emoțiile simțite de mine vreodată, ochii ei înglobau toate astrele, iar inima ei era un tărâm necunoscut, un eden, corpul ei nu mai conta, căci aroma sufletului ei mă ferecase. Într-o zi am cerut-o de la părinți, căci sunt bărbat!”

Cuvintele înnebunesc, verbele și adjectivele se îngrămădesc până la sufocare, substantivele aproape că au dispărut:

„Fugeam, lucram, furam, agoniseam, strângeam roade,

eram aspru, învingător, cotropitor, deștept, hâtru, rău, căci sunt bărbat.”

Finalul, deși previzibil, nu este unul liniștit, adună ceva din „clocoteala”, „viemuirea” iadului, apocalipsa vine necruțător pentru cel care a trădat în dragoste, acum verbele au rezonanță de clopot bătut rapid, în dungă, a primejdie:

„Brusc mă văd lângă pat, nu mă doare nimic, iar trupul meu stă pe pat, ca o haină, nu-mi pasă de el, îmi văd fiica urlând, fosta soție alarmată, medicii alergând, dar nu-mi pasă, mă ridic undeva în sus, apoi brusc cad în jos, într-un foc imens, mă arde, mă arde, mă arde și nu am scăpare, apoi văd râuri în care cad, sunt sărate, cineva îmi șoptește că sunt râuri de lacrimi, vărsate de toate femeile pe care le-am folosit, apoi văd zeci de cadavre însângerate, trupuri rău mirositoare, cineva îmi șoptește că, de fapt, sunt sufletele rănite de mine, apoi mă apropii, mă apropii de cartea vieții mele și mi-e frică, mi-e foarte frică să o deschid, alerg înapoi, depun tot efortul, îmi strâng toată puterea și brusc sar în corpul meu, electrocutat de medici.” (Sunt bărbat)

O parabolă impresionantă, amintind de Prințul fericit al lui Oscar Wilde, dar și de Făt-Frumos din ghindă, basm românesc mai puțin cunoscut, este COPACUL.

Miracolele, metamorfozele, transferurile, simbolurile mustesc peste tot, încărcând textul cu o arhitectură barocă, dar cu o simbolistică biblică, hieratică:

„...când a ajuns la băiatul orb, acela s-a transformat într-un porumbel, tot fără vedere, care fiind stropit cu apa din cadă, a zburat și s-a așezat într-un stejar miraculos, în acel moment ochii porumbelului au început să strălucească ca di-amantele, iar pasărea s-a pogorât pe umerii părintelui și avea în cioc o ghindă aurită.”

Metamorfoza om-copac amintește de basmele arabe:

„Părintele uluit de așa minune, a luat ghinda și a cercetat locul unde a pășit Fecioara, brusc nu a mai putut mișca, a

început să se transforme, picioarele i s-au adâncit în pământ, iar mâinile s-au ridicat spre ceruri, corpul i s-a acoperit de scoarță, s-a transformat într-un stejar, care s-a ridicat viguros în mijlocul poienii, un copac imens, cu o coroană bogată, razele soarelui îl aureau, crengile imense erau pline de rod, iar ghindele, de parcă le aurise cineva.”

Finalul, în care oamenii dăruiesc copacului ceea ce îi răpiseră inițial, conține o implică morală creștină, amintind de „Copacul dorințelor” pe care călătorul îl va întâlni venind de la Mtzheta, vechea capitală spirituală a Gruziei:

„Pe una din crengile copacului, era atârnat un lanț de argint, pe care era o cruce, femeia a recunoscut crucea preotului, care a dispărut de ceva timp, iar atunci când a găsit în preajmă hainele lui și-a dat seama că totuși e o minune adevărată.” (Copacul)

O fiziologie despre „ucigașul îndrăgostit” este TE UR-MĂRESC, în care un îndrăgostit crede că are toate drepturile, inclusiv acela de a ucide. Este și o fiziologie a iluziei, atent analizată:

„Acum stau în fața ușii tale, ezit un pic, nu știu dacă o să mă inviți, dar mă bucur atunci când mă vezi și îmi zâmbești, mă conduci în apartamentul tău, eu apreciez totul dintr-o privire, deja știu ce trebuie reparat, ai nevoie de un bărbat în casă!”

Morala parabolei este și de această dată, necruțătoare, dar dreaptă:

„Mă numești ucigaș, fața ta supărată emană demență, ești plină de ură și dispreț, îmi spui că am lăsat fetița ta fără de tată. și suni la poliție. Le spui că în casa ta a intrat un maniac, care te-a urmărit ani de zile, un nebun care ți-a omorât soțul și, din legitima apărare, l-ai ucis. Ai luat cuțitul și ți-ai rănit mâna, prea adânc, să pară că am făcut-o eu, dar nu sunt genul, nu te-aș fi rănit niciodată, căci te iubesc. (Te urmăresc)

Finalul volumului este tranșant, plin de fervoare, un ade-

vărat imn adresat celui mai nobil sentiment, dragostea și o invitație la descoperirea propriului eu, adesea sacrificat prin dăruire și care trebuie și el iubit și protejat:

„Dragostea nu cunoaște compromisuri, ori este ori nu!

Iubește-te, aruncă tot ce este inutil, deshamă jugul pe care tot tu ți l-ai prins, deschide inima și prinde unda, cineva este gata să te iubească, dacă ești gata să te accepți așa cum ești, fii regină în propria lume, fii tu iubirea vieții tale!”(Cu sufletul pe dos)

Stilul volumului e limpede ca un izvor de munte. Rar se mai găsesc câteva din „ticurile” graiului basarabean: anumite regionalisme („bunelul”), folosirea antepusă a unor adverbe, verbul ajungând în poziție finală (ca în latină!), folosirea obsedantă a lui „anume”, dar toate acestea nu fac decât să sporească farmecul discret, unic, particular al discursului.

Cristina Costov este un scriitor rar, o iremediabilă îndrăgostită. Dar spre deosebire de alți scriitori, mai prudenți, mai neutrali, Cristina vrea să-și trăiască plenar, cu fervoare mitică și mistică, iubirile, vrea să simtă prin toți porii aroma acestui sentiment înălțător și, lucru rar, are curajul mărturisirii.

Morala ei, deopotrivă creștină și păgână, poate fi redusă la un singur cuvânt adresat semenilor: „Iubiți!”

Prof. dr. Lucian STROCHI

Visul unui român

„Stau pe malul Prutului și plâng, am chemat prietenii și consătenii să mi se alătore, să facem un pod, un pod împletit din slove românești și mâini puternice, pod din rugăciuni îmbibat de credință, ca apoi, să putem trece pe cealaltă parte și să uităm că există hotar...

Am zărit doi pescari pe celălalt mal și le fac semne cu mâinile, sărind în sus.

Sunt frații mei șoptesc eu, frații mei...

– Eheheheheiiiiiiii, strig eu punând mâinile căuș, să se audă mai bine ecoul cuvintelor mele.

– Frațilooooooooooor, haideti să construim un pod, aici, acum, vă roooooog!!! tot strig și strig. Dar, la un moment dat, mi se pare că nu mă fac auzit, vântul nordic e prea puternic astăzi, îmi taie coardele vocale și sunetele pe care le produc sunt denaturate și poate chiar neînțelese!

– Fraților, fraților, abia de pot pronunța eu... Mi-am rupt vocea, dar oricum sunt român, inima îmi este întregă! Nu pot vorbi acum, am răcit, dar sunt ca voi și îmi va reveni vocea într-o bună zi, iar acum, stau și plâng în hohote pe malul acestui râu, care, fără de vină, ne desparte.

Încerc să văd ce fac pescarii de pe celălalt mal, de acolo de unde mi-e originar sufletul, de acolo de unde vine un aer atât de curat și se oprește în Prut, de parcă ar fi un ecran nevăzut, o sticlă opacă și eu, ca un mim, încerc să depășesc acest obstacol nevăzut.

Pescarii au fugit se pare, speriați de vocea mea stranie și de strigătele prea stridente, se prea poate că urechile lor n-au perceput inima mea, n-au numărat tahicardiile noastre și respirația dornică de adevăr.

Brusc, în spatele meu se aude gălăgie, o gloată de oameni se îndreaptă spre mine, se apropie de mal, sunt zeci, nu, sunt sute, sute, deja mii. Uraaa, suntem mii! Conștientizez și mă bucur.

Vocea lor asurzitoare îngăduie gândurilor tricolore să se manifeste din plin și eu mă mir, de unde au luat atâtea panglici tricolore, de unde au steaguri, de unde au atâta iubire, credeam că suntem faliți în interior și nu mai găsim o țară de patriotism.

Oamenii râd, oamenii plâng:

– Nu plângeți! le zic eu, să nu crească și mai mult apele tulburi ale râului!

Gloata s-a așezat pe mal, și-a întins corturile sub cerul liber și cântecele pe care le îngâneau, răsunau până la asfințit și înapoi, căci erau românești, Ștefan e cu noi!

Atunci când s-a înnoptat credeam că voi muri, deoarece apa rapidă a râului se auzea atât de tare, mă asurzea, îmi asuprea creierul și nu mai aveam voce să rog oamenii să-mi astupe urechile, aveam doar un glas intern, care mi-a zis:

Stai, noaptea e mai neagră spre răsărit!

Brusc, soarele tăie cerul cu razele sale și o ceață densă, lăsată deasupra râului, nu mai permitea ochiului să deslușească malul drept! Tristețea m-a copleșit! Cineva spunea că ochii care nu se văd se uită, mi-e frică, vreau să fiu conectat măcar cu privirea, de frații mei!

Apoi, a început să se audă un imn, format din bătăile inimilor, dar de ce atât de puternică e vocea acestui imn? Noi suntem mulți, dar intensitatea sunetului crește, aoleu, aoleu, acest sunet vine de pe celălalt mal!

Stau într-un picior, nerăbdător și aștept să se macine ceața, vreau să văd ce se întâmplă, acolo unde se magnetizează atomii din respirația mea.

– Hai vântule, deznoadă!!! strig eu și îmi apare vocea. Simt românește și mă dezgrop din zăpezile Siberiei, unde mi-am pierdut identitatea.

Soarele se ridică, strivind brusc norul de ceață și toți cei care sunt cu mine s-au ridicat în picioare, căci au rămas uluiți de cele văzute! Apele râului s-au limpezit, iar la fund am văzut sute de oseminte și multe cranii; cu orbitele deschise se uitau spre noi; cu gurile căscate așteptând deznodământul.

Celălalt mal era îndesat de sufletele fraților noștri, a căror corduri fierbinți ne-au călăuzit momentele încețoșate, în care am dispărut ca în neant.

– Uraaaaaa!!! au strigat mii de oameni de pe celălalt mal.

– Uraaaaaaaaaaaaaa! am răspuns noi și mai puternic.

Dar aceasta nu este destul, nu este! Eu am ridicat mâinile sus, sus, de parcă m-am întins, de parcă am crescut și s-a făcut liniște!

Oameni cu suflet românesc, apropiați-vă de apă și aruncați în ea inimile voastre, aici și acum. Aruncați-le în Prut, ca ele să poată îmbiba toată apa, să dispară curenții, să dispară lichidul și în locul lui să rămână inimi mari, pline de apa râului trădător, care a îndrăznit să ne